

Κεφάλαιο 6
Το πρότυπο υπόδειγμα
του εμπορίου

Περιγραμμά

- Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση
- Όροι εμπορίου και ευημερία
- Επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης, των δασμών επί των εισαγωγών και των εξαγωγικών επιδοτήσεων
- Διεθνής δανεισμός

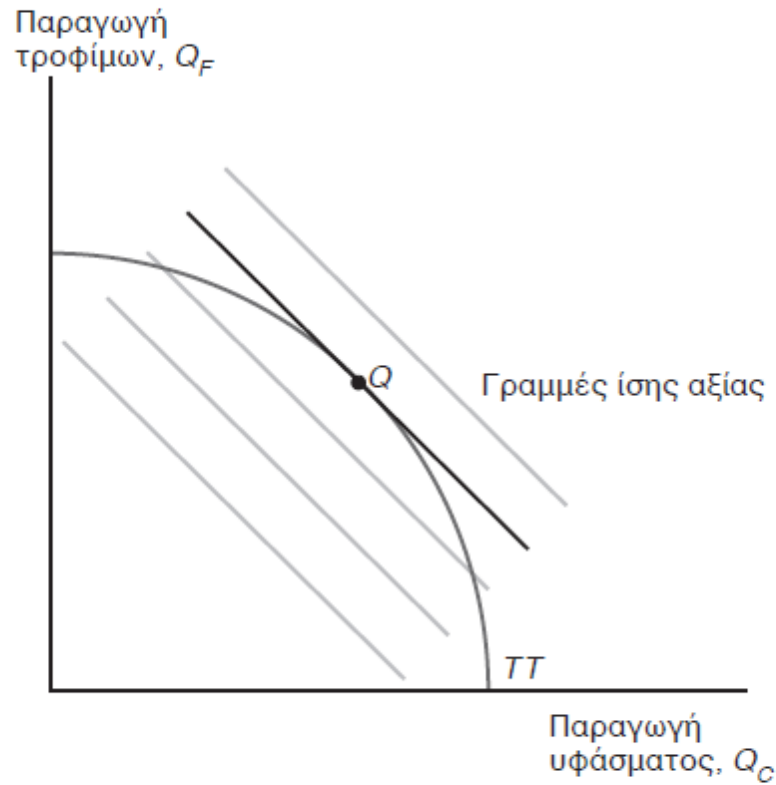
Εισαγωγή

- Το πρότυπο υπόδειγμα του διεθνούς εμπορίου είναι ένα γενικό υπόδειγμα, στο οποίο το Ρικαρδιανό υπόδειγμα, το υπόδειγμα των ειδικών συντελεστών παραγωγής και το υπόδειγμα Heckscher-Ohlin αποτελούν ειδικές περιπτώσεις.
  - Οι παραγωγικές δυνατότητες κάθε χώρας εκφράζονται από μια κοίλη καμπύλη (την PPF).

Εισαγωγή (συνέχεια)

- Διαφορές στην *εργασία*, τις *εργασιακές δεξιότητες*, το *φυσικό κεφάλαιο*, τη *γη* και την *τεχνολογία* μεταξύ των χωρών, έχουν ως αποτέλεσμα η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων κάθε χώρας να είναι διαφορετική.
- Η καμπύλη PPF κάθε χώρας προσδιορίζει την καμπύλη σχετικής προσφοράς σε αυτήν.
- Οι εθνικές συναρτήσεις σχετικής προσφοράς προσδιορίζουν τη συνάρτηση σχετικής παγκόσμιας προσφοράς, η οποία μαζί με τη σχετική παγκόσμια ζήτηση προσδιορίζει την κατάσταση ισορροπίας όταν υπάρχει διεθνές εμπόριο.

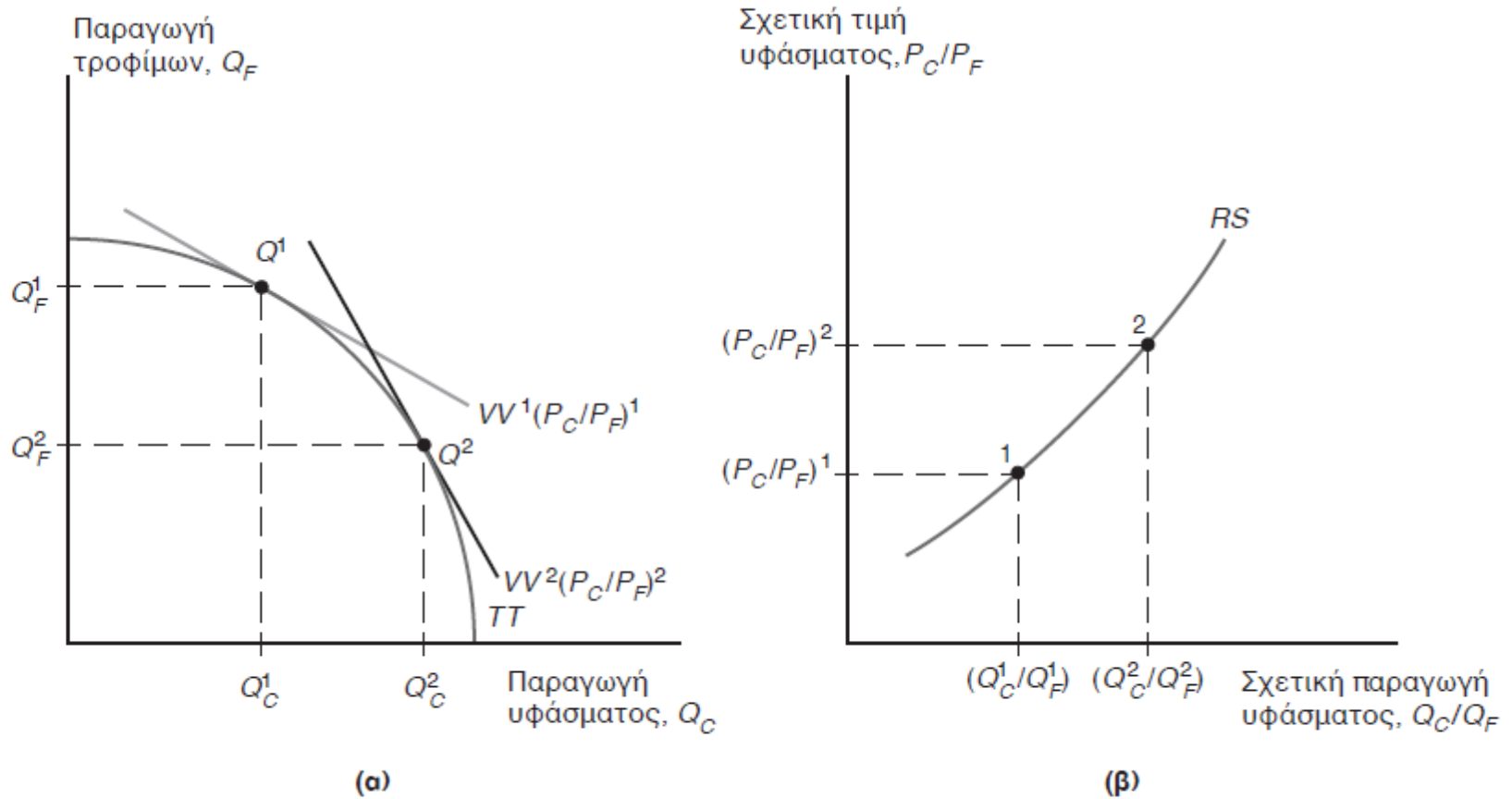
Σχήμα 6.1: Οι σχετικές τιμές προσδιορίζουν το προϊόν της οικονομίας

Παραγωγικές δυνατότητες και σχετική προσφορά

- Η παραγωγή μιας χώρας εξαρτάται από τη σχετική τιμή των υφασμάτων ως προς τα τρόφιμα, P_C/P_F .
- Μια οικονομία επιλέγει τις ποσότητες υφασμάτων Q_C και τροφίμων Q_F έτσι ώστε να μεγιστοποιεί την αξία του προϊόντος της, $V = P_C Q_C + P_F Q_F$, με δεδομένες τις τιμές των υφασμάτων και των τροφίμων.
  - Η κλίση μιας γραμμής ίσης αξίας είναι $-(P_C/P_F)$.
  - Παράγει στο σημείο όπου η ΤΤ εφάπτεται σε μια γραμμή ίσης αξίας.

Σχήμα 6.2: Πώς η αύξηση της σχετικής τιμής του υφάσματος επηρεάζει τη σχετική προσφορά

Σχετικές τιμές και ζήτηση

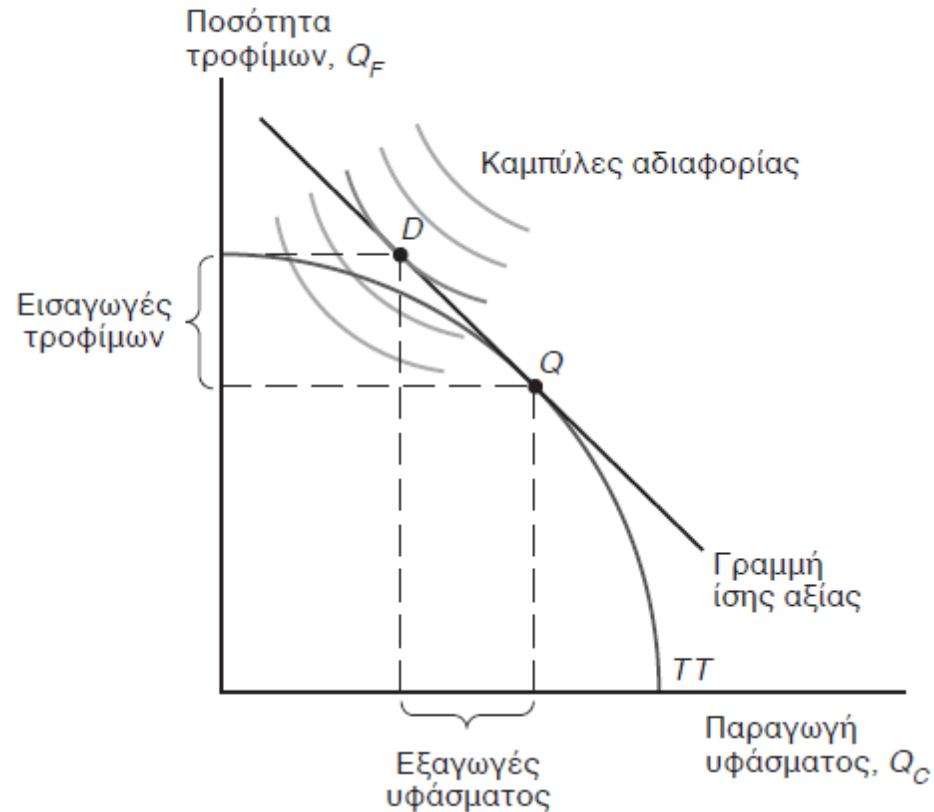
- Η αξία της κατανάλωσης μιας οικονομίας πρέπει να είναι ίση με την αξία της παραγωγής της.

$$P_C D_C + P_F D_F = P_C Q_C + P_F Q_F = V$$

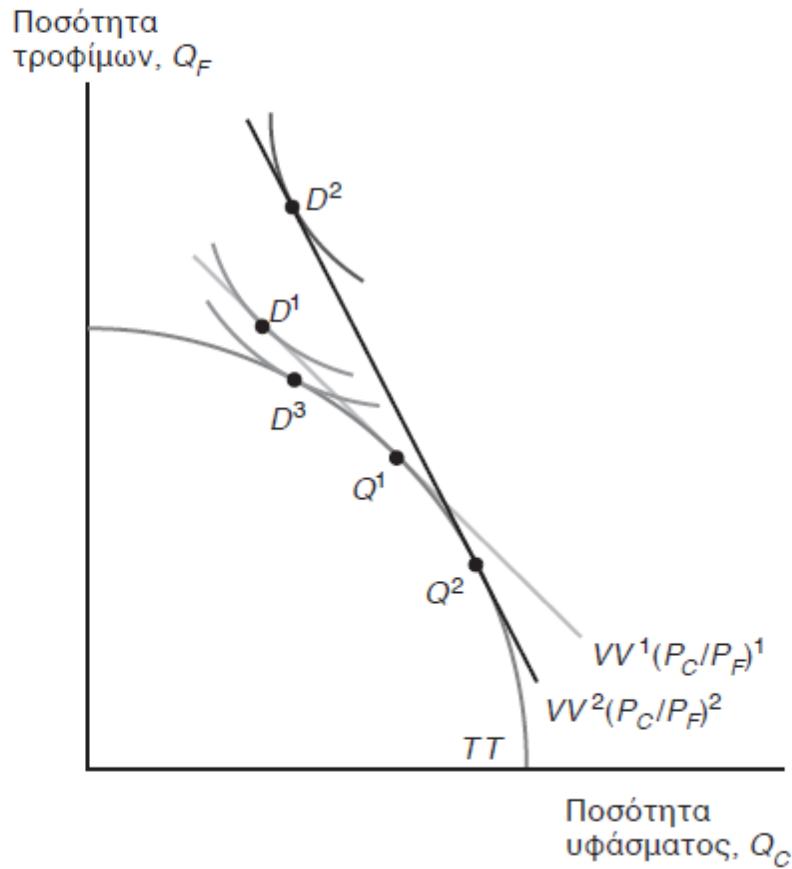
- Υποθέτουμε ότι οι καταναλωτικές αποφάσεις μιας οικονομίας εκφράζονται από τις προτιμήσεις ενός αντιπροσωπευτικού καταναλωτή.
- Μια **καμπύλη αδιαφορίας** αντιπροσωπεύει συνδυασμούς υφασμάτων και τροφίμων που αφήνουν τον καταναλωτή στην ίδια κατάσταση (αδιάφορο).

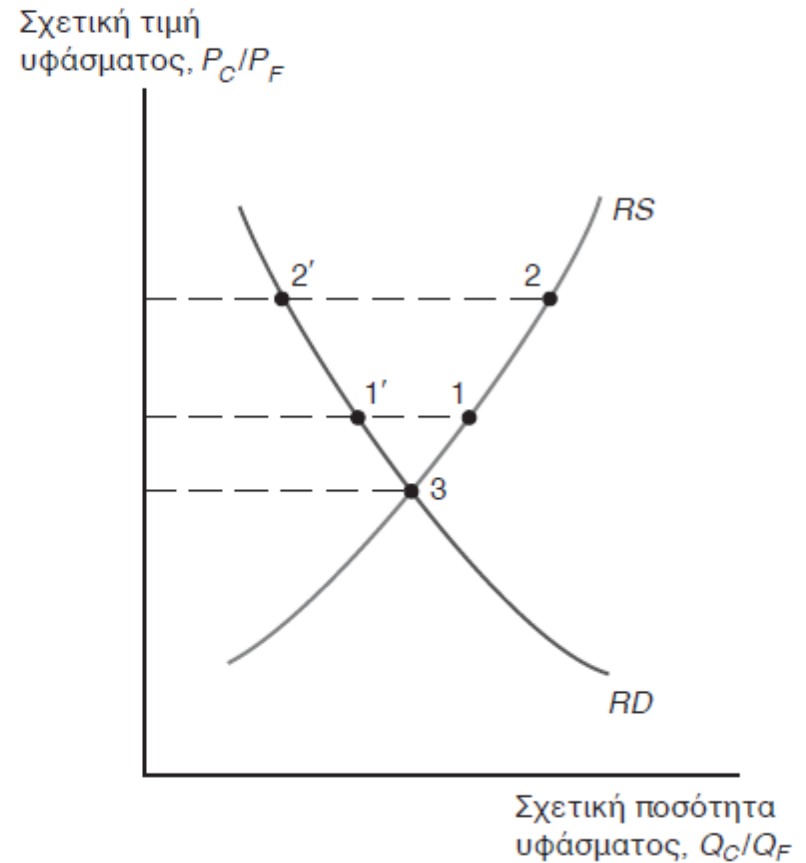
Σχήμα 6.3: Παραγωγή, κατανάλωση και εμπόριο στο πρότυπο υπόδειγμα

Σχήμα 6.4: Επιδράσεις μιας ανόδου της σχετικής τιμής του υφάσματος και κέρδη εμπορίου

(α) Παραγωγή και κατανάλωση

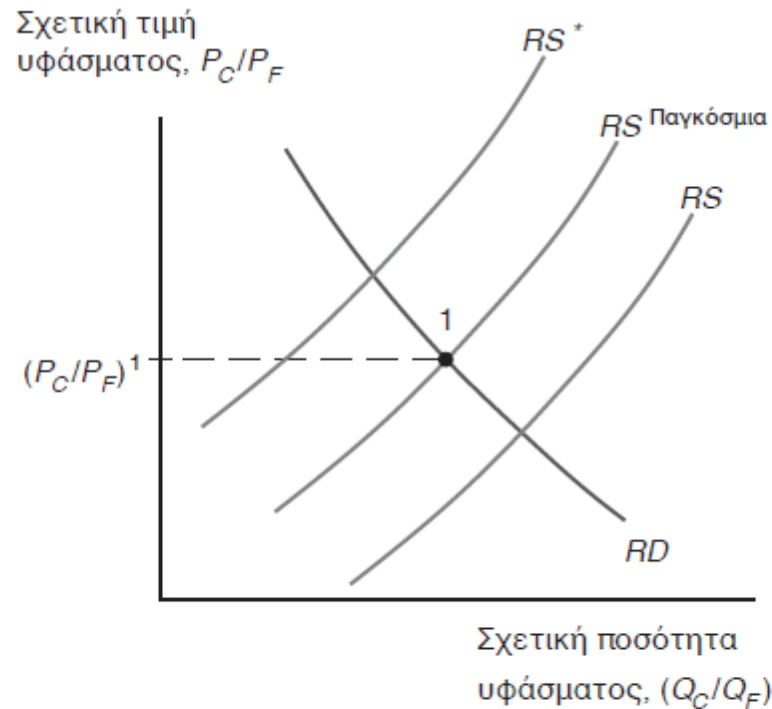

(β) Σχετική προσφορά και ζήτηση

Επιδράσεις των μεταβολών των όρων εμπορίου στην ευημερία

- Οι **όροι εμπορίου** αναφέρονται στην τιμή των εξαγωγών σε σχέση με την τιμή των εισαγωγών.
  - Όταν μια χώρα εξαγει υφάσματα και η σχετική τιμή των υφασμάτων αυξάνεται, οι όροι εμπορίου βελτιώνονται.
- Επειδή μια υψηλότερη τιμή εξαγωγών σημαίνει ότι η χώρα μπορεί να αγοράσει περισσότερες εισαγωγές, η βελτίωση (αύξηση) των όρων εμπορίου αυξάνει την ευημερία της.
- Η επιδείνωση (μείωση) των όρων εμπορίου μειώνει την ευημερία μιας χώρας.

Σχήμα 6.5α: Σχετική τιμή ισορροπίας με διεθνές εμπόριο και αντίστοιχες εμπορικές ροές

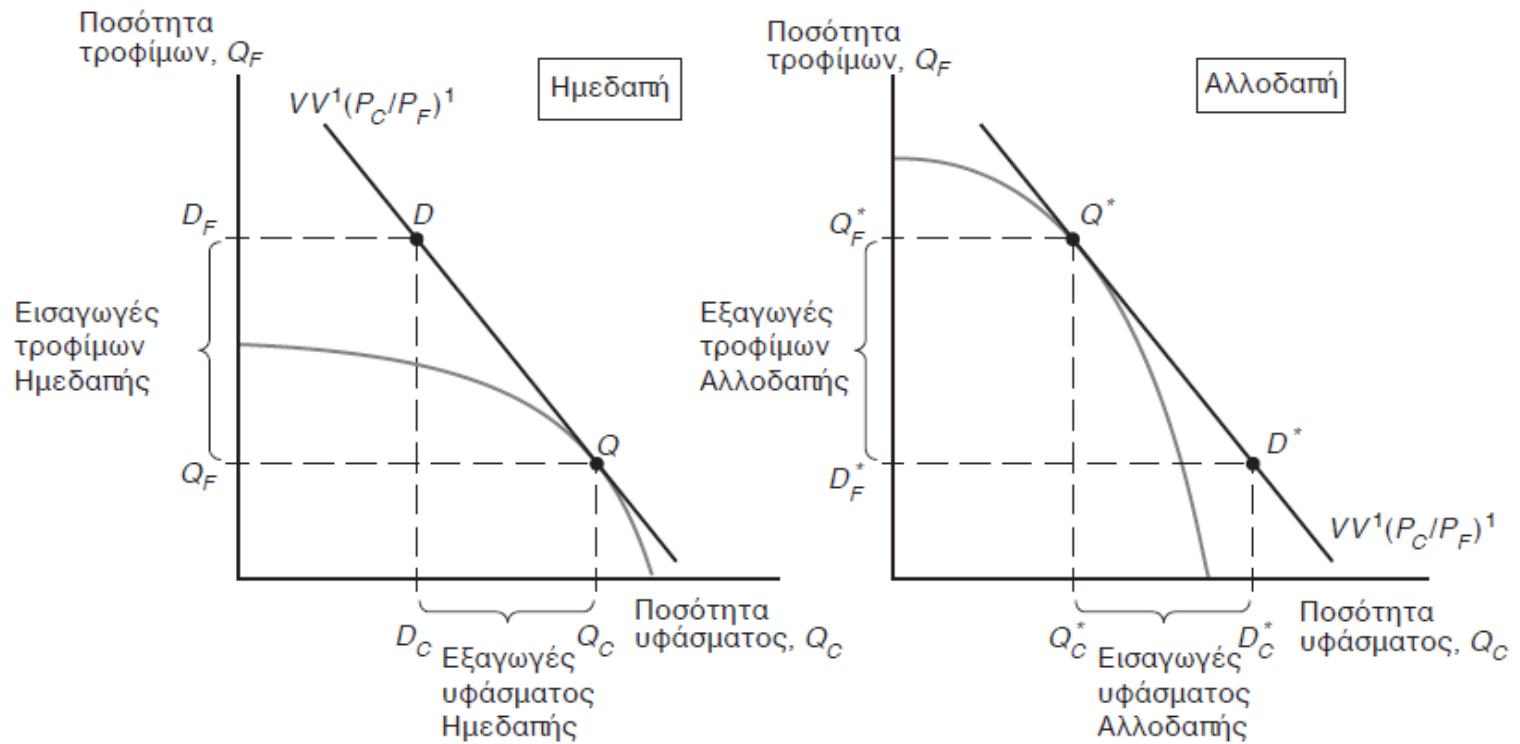

(α) Σχετική προσφορά και ζήτηση

Προσδιορίζοντας τις σχετικές τιμές

- Για να προσδιορίσουμε τη σχετική τιμή των υφασμάτων ως προς τα τρόφιμα, χρησιμοποιούμε τη σχετική ζήτηση και τη σχετική προσφορά.
  - Η *παγκόσμια* προσφορά υφασμάτων σε σχέση με τρόφιμα σε κάθε σχετική τιμή.
  - Η *παγκόσμια* ζήτηση υφασμάτων σε σχέση με τρόφιμα σε κάθε σχετική τιμή.
  - Οι παγκόσμιες ποσότητες είναι το άθροισμα των ποσοτήτων των δύο χωρών που υπάρχουν στον κόσμο: $(Q_C + Q_C^*) / (Q_F + Q_F^*)$ και $(D_C + D_C^*) / (D_F + D_F^*)$.

Σχήμα 6.5β: Σχετική τιμή ισορροπίας με διεθνές εμπόριο και αντίστοιχες εμπορικές ροές

(β) Παραγωγή, κατανάλωση και διεθνές εμπόριο

Οι επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης

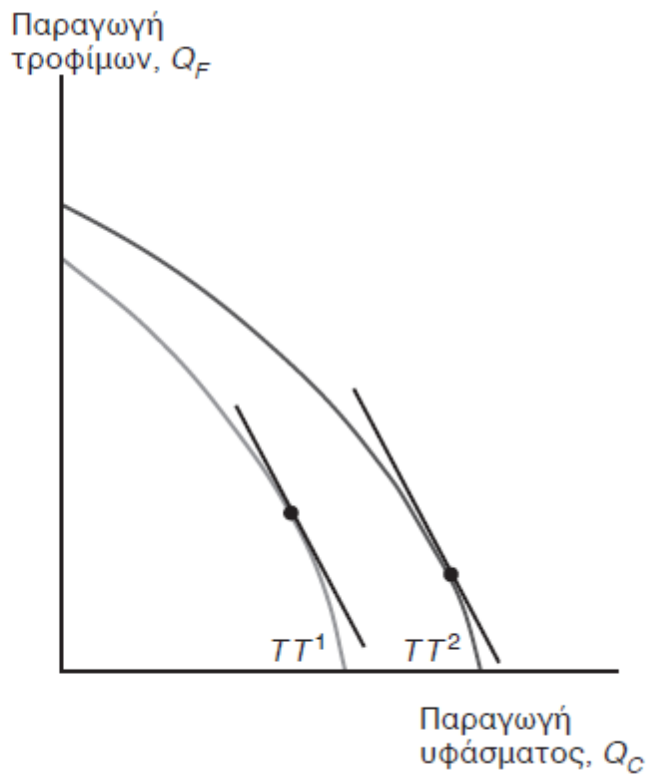
- Η οικονομική μεγέθυνση της Κίνας είναι θετική για την ευημερία των ΗΠΑ;
- Η μεγέθυνση μιας χώρας ευνοεί περισσότερο ή λιγότερο την ευημερία της, όταν η χώρα αυτή αποτελεί μέρος μιας ολοκληρωμένης παγκόσμιας οικονομίας;
- Το πρότυπο υπόδειγμα του διεθνούς εμπορίου προσφέρει ακριβείς απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις.

Οι επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης (συνέχεια)

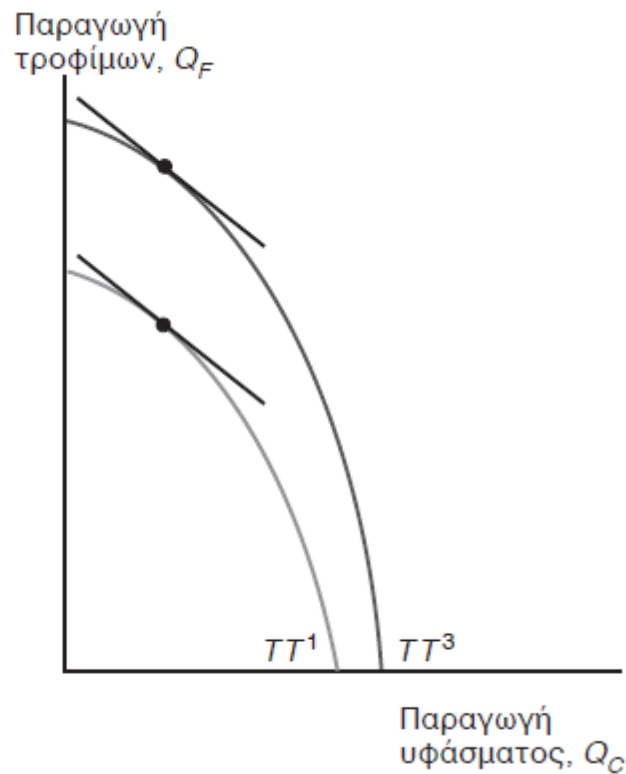
- Η μεγέθυνση συνήθως είναι **ανισομερής**: είναι πιο έντονη σε έναν τομέα σε σχέση με τους άλλους τομείς, με αποτέλεσμα τη μεταβολή της σχετικής προσφοράς.
  - Στις ΗΠΑ, οι κλάδοι της πληροφορικής χαρακτηρίζονται από σχετικά υψηλή μεγέθυνση, ενώ αντίθετα οι κλάδοι της κλωστοϋφαντουργίας χαρακτηρίζονται από σχετικά χαμηλή μεγέθυνση.
  - Στο Ρικαρδιανό υπόδειγμα, η ανισομερής μεγέθυνση οφείλεται στην τεχνολογική πρόοδο ενός τομέα.
  - Στο υπόδειγμα Heckscher-Ohlin, η ανισομερής μεγέθυνση οφείλεται στην αύξηση της ποσότητας ενός συντελεστή παραγωγής.

Σχήμα 6.6: Ανισομερής μεγέθυνση

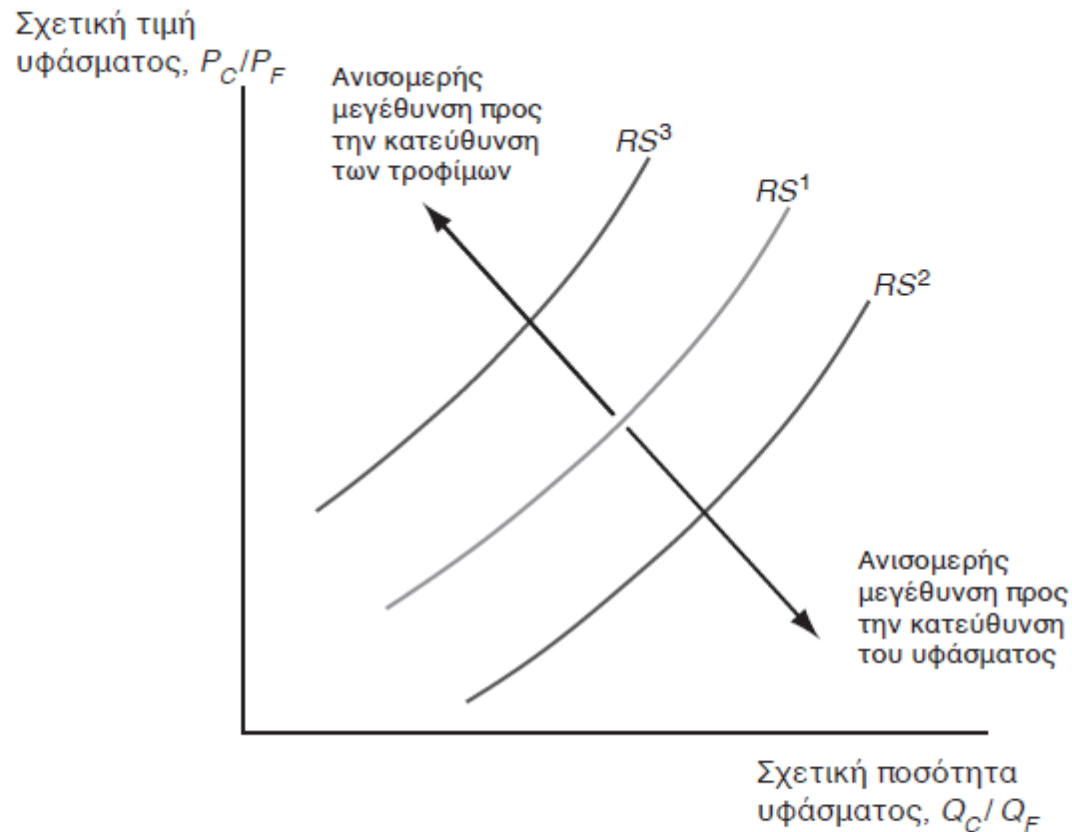

(α) Ανισομερής μεγέθυνση προς την κατεύθυνση του υφάσματος

(β) Ανισομερής μεγέθυνση προς την κατεύθυνση των τροφίμων

Σχήμα 6.6: Ανισομερής μεγέθυνση (συνέχεια)

(γ) Επιδράσεις της ανισομερούς μεγέθυνσης στη σχετική προσφορά

Οι επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης (συνέχεια)

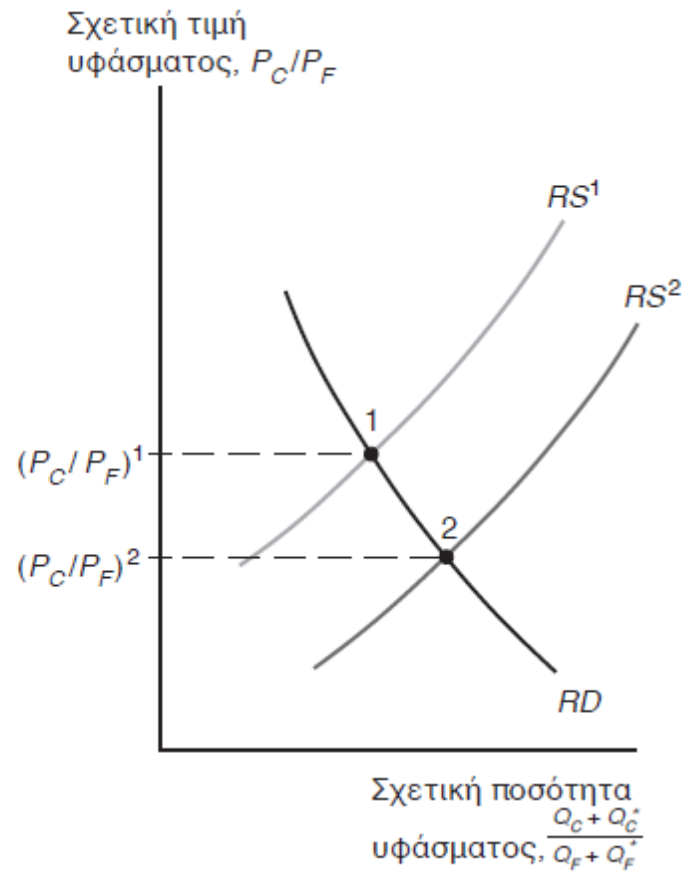
Η μεγέθυνση μπορεί να είναι ανισομερής για δύο λόγους:

- Στο Ρικαρδιανό υπόδειγμα, η ανισομερής μεγέθυνση οφείλεται στην τεχνολογική πρόοδο ενός τομέα.
- Στο υπόδειγμα Heckscher-Ohlin, η ανισομερής μεγέθυνση οφείλεται στην αύξηση της ποσότητας ενός συντελεστή παραγωγής.

Οι επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης (συνέχεια)

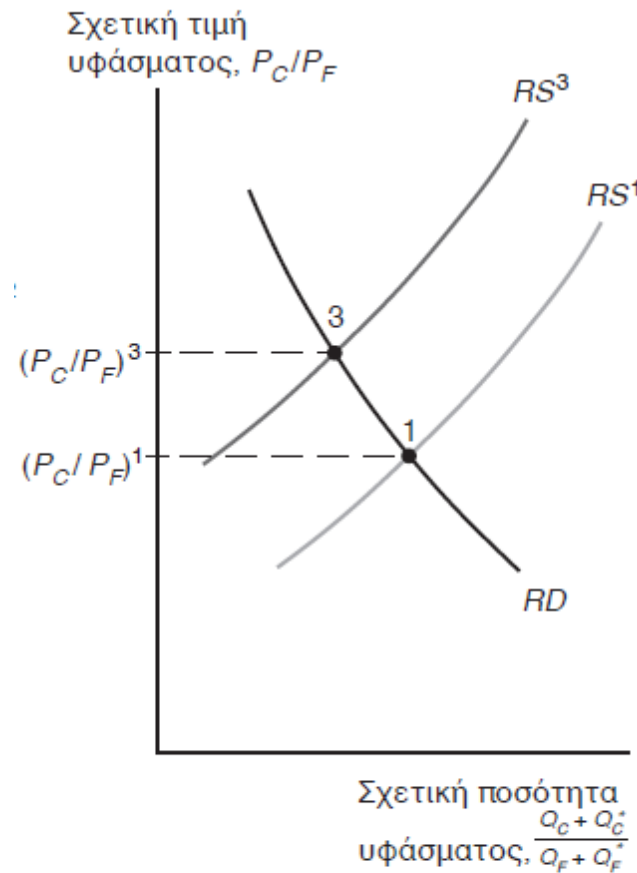
- Η ανισομερής μεγέθυνση και η προκύπτουσα μεταβολή της σχετικής προσφοράς αλλάζουν τους όρους εμπορίου.
  - Η ανισομερής μεγέθυνση του κλάδου της υφαντουργίας (είτε στην Ημεδαπή, είτε στην Αλλοδαπή) θα μειώσει τη σχετική τιμή των υφασμάτων ως προς τα τρόφιμα, χειροτερεύοντας τους όρους εμπορίου για τους εξαγωγείς υφασμάτων.
  - Η ανισομερής μεγέθυνση του κλάδου των τροφίμων (είτε στην Ημεδαπή, είτε στην Αλλοδαπή) θα αυξήσει τη σχετική τιμή των υφασμάτων ως προς τα τρόφιμα, βελτιώνοντας τους όρους εμπορίου για τους εξαγωγείς υφασμάτων.
  - Υποθέτουμε ότι η Ημεδαπή εξαγει υφάσματα και εισάγει τρόφιμα.

Σχήμα 6.7α: Μεγέθυνση και παγκόσμια σχετική προσφορά

(α) Ανισομερής μεγέθυνση προς την κατεύθυνση του υφάσματος

Σχήμα 6.7β: Μεγέθυνση και παγκόσμια σχετική προσφορά

(β) Ανισομερής μεγέθυνση προς την κατεύθυνση των τροφίμων

Οι επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης (συνέχεια)

- **Εξαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση** είναι η μεγέθυνση που διευρύνει ανισομερώς τις καταναλωτικές δυνατότητες μιας χώρας προς την πλευρά του αγαθού που αυτή εξαγάγει.
  - Μια ανισομερής μεγέθυνση στον κλάδο τροφίμων της Αλλοδαπής, είναι μια εξαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση για την Αλλοδαπή.
- **Εισαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση** είναι η μεγέθυνση που διευρύνει ανισομερώς τις καταναλωτικές δυνατότητες μιας χώρας προς την πλευρά του αγαθού που αυτή εισάγει.
  - Μια ανισομερής μεγέθυνση στον κλάδο υφασμάτων της Αλλοδαπής, είναι μια εισαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση για την Αλλοδαπή.

Οι επιδράσεις της οικονομικής μεγέθυνσης (συνέχεια)

- Μια εξαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση επιδεινώνει τους όρους εμπορίου μιας χώρας, μειώνοντας την ευημερία της και αυξάνοντας την ευημερία των άλλων χωρών.
- Μια εισαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση βελτιώνει τους όρους εμπορίου μιας χώρας, αυξάνοντας την ευημερία της και μειώνοντας την ευημερία των άλλων χωρών.

Δασμοί και επιδοτήσεις εξαγωγών: Ταυτόχρονες μετατοπίσεις των *RS* και *RD*

- Οι **δασμοί επί των εισαγωγών** είναι φόροι που επιβάλλονται στις εισαγωγές.
- Οι **εξαγωγικές επιδοτήσεις** είναι πληρωμές προς τους εγχώριους παραγωγούς που εξάγουν.
- Και οι δύο πολιτικές επηρεάζουν τους όρους εμπορίου, άρα και την ευημερία μιας χώρας.
- Οι δασμοί επί των εισαγωγών και οι εξαγωγικές επιδοτήσεις δημιουργούν μια διαφορά μεταξύ των τιμών στις διεθνείς αγορές και των τιμών στις εγχώριες αγορές.

Επιδράσεις των δασμών στη σχετική ζήτηση και προσφορά

- Αν η Ημεδαπή επιβάλει ένα φόρο στις εισαγωγές τροφίμων, η σχετική τιμή των τροφίμων ως προς τα υφάσματα θα αυξηθεί για τους εγχώριους καταναλωτές.
  - Ομοίως, η σχετική τιμή των υφασμάτων ως προς τα τρόφιμα θα μειωθεί για τους εγχώριους καταναλωτές.
  - Οι εγχώριοι παραγωγοί θα λαμβάνουν μια χαμηλότερη σχετική τιμή για τα υφάσματα και έτσι θα θέλουν να μετακινηθούν στην παραγωγή υφασμάτων: η σχετική προσφορά υφασμάτων θα μειωθεί.
  - Οι εγχώριοι καταναλωτές θα πληρώνουν μια χαμηλότερη σχετική τιμή για τα υφάσματα και έτσι θα θέλουν να καταναλώσουν περισσότερα υφάσματα: η σχετική ζήτηση για υφάσματα θα αυξηθεί.

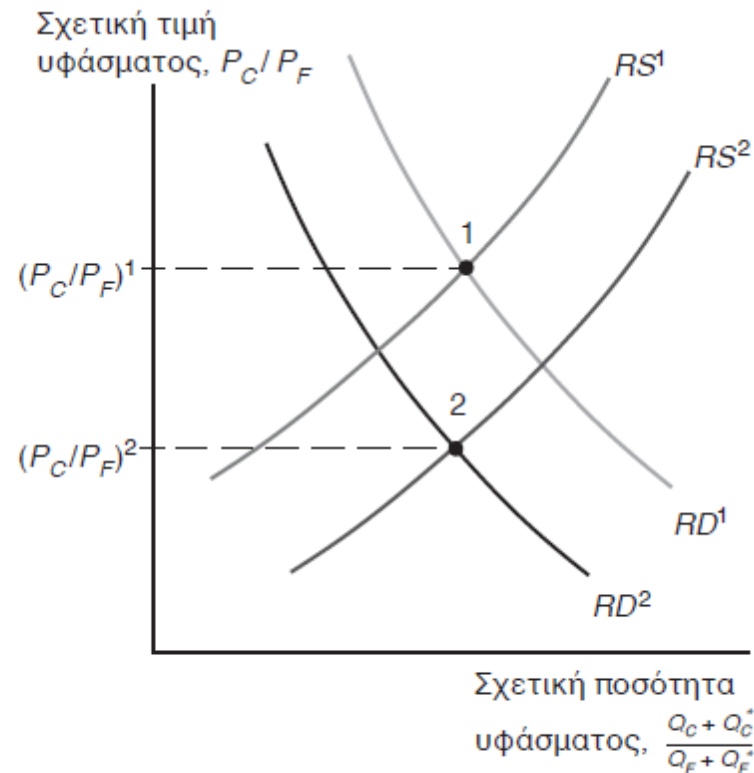
Επιδράσεις των δασμών στη σχετική ζήτηση και προσφορά (συνέχεια)

- Όταν η Ημεδαπή επιβάλλει ένα δασμό στις εισαγωγές, οι όροι εμπορίου βελτιώνονται και η ευημερία της χώρας μπορεί να αυξηθεί.
- Το μέγεθος αυτού του αποτελέσματος εξαρτάται από το μέγεθος της Ημεδαπής σε σύγκριση με την παγκόσμια οικονομία.
  - Αν η χώρα αποτελεί ένα μικρό μέρος της παγκόσμιας οικονομίας, οι δασμοί (ή οι εξαγωγικές επιδοτήσεις) δεν θα επηρεάσουν ιδιαίτερα την παγκόσμια σχετική προσφορά και τους όρους εμπορίου,
  - Αλλά αν η χώρα είναι μεγάλη, ο δασμός μπορεί να μεγιστοποιήσει την ευημερία της σε βάρος των άλλων χωρών.

Επιδράσεις μιας εξαγωγικής επιδότησης

- Αν η Ημεδαπή επιδοτήσει τις εξαγωγές υφασμάτων, η σχετική τιμή των υφασμάτων ως προς τα τρόφιμα θα αυξηθεί για τους εγχώριους καταναλωτές.
  - Οι εγχώριοι παραγωγοί θα λαμβάνουν μια υψηλότερη σχετική τιμή για υφάσματα όταν εξάγουν και έτσι θα θέλουν να μετακινηθούν στην παραγωγή υφασμάτων: η σχετική προσφορά υφασμάτων θα αυξηθεί.
  - Οι εγχώριοι καταναλωτές θα πληρώνουν μια υψηλότερη σχετική τιμή για υφάσματα στους παραγωγούς και έτσι θα θέλουν να καταναλώσουν περισσότερα τρόφιμα: η σχετική ζήτηση υφασμάτων θα μειωθεί.

Σχήμα 6.10: Αποτελέσματα μιας εξαγωγικής επιδότησης στο ύφασμα επί των όρων εμπορίου

Επιδράσεις μιας εξαγωγικής επιδότησης (συνέχεια)

- Όταν η Ημεδαπή επιδοτεί τις εξαγωγές, οι όροι εμπορίου και η ευημερία της χώρας μειώνονται προς όφελος της Αλλοδαπής.

Αποτελέσματα των επιδράσεων επί των όρων εμπορίου: Ποιος ωφελείται και ποιος ζημιώνεται;

- Το πρότυπο υπόδειγμα του διεθνούς εμπορίου προβλέπει ότι
  - ένας δασμός επί των εισαγωγών που επιβάλλεται από την Ημεδαπή, μπορεί να αυξήσει την ευημερία της σε βάρος της Αλλοδαπής.
  - μια εξαγωγική επιδότηση από την Ημεδαπή, μειώνει την ευημερία της σε όφελος της Αλλοδαπής.

Αποτελέσματα των επιδράσεων επί των όρων εμπορίου: Ποιος ωφελείται και ποιος ζημιώνεται; (συνέχεια)

- Σε έναν κόσμο με πολλές χώρες και πολλά αγαθά, οι δασμοί και οι εξαγωγικές επιδοτήσεις μπορεί να έχουν περισσότερες επιδράσεις:
  - Μια ξένη χώρα μπορεί να επιδοτεί τις εξαγωγές ενός αγαθού το οποίο εξαγουν και οι ΗΠΑ, κάτι που θα μειώσει την τιμή αυτού του αγαθού στις διεθνείς αγορές, χειροτερεύοντας τους όρους εμπορίου των ΗΠΑ.
    - Η ΕΕ επιδοτεί τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, κάτι που μειώνει την τιμή που λαμβάνουν για τα προϊόντα τους οι αμερικανοί αγρότες στις διεθνείς αγορές.
  - Μια ξένη χώρα μπορεί να επιβάλλει ένα δασμό σε ένα εισαγόμενο αγαθό το οποίο εισάγουν και οι ΗΠΑ, κάτι που θα μειώσει την τιμή του στις διεθνείς αγορές, βελτιώνοντας τους όρους εμπορίου των ΗΠΑ.

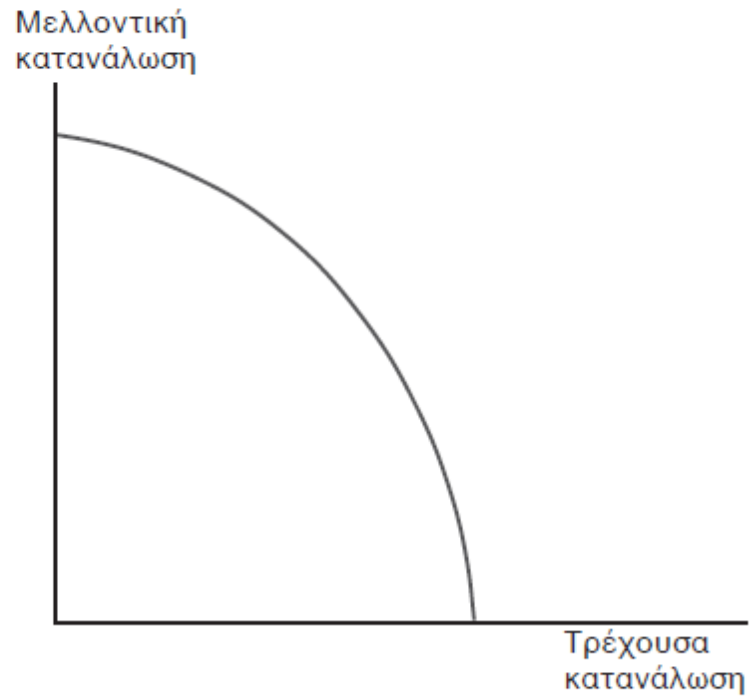
Αποτελέσματα των επιδράσεων επί των όρων εμπορίου: Ποιος ωφελείται και ποιος ζημιώνεται; (συνέχεια)

- Εξαγωγικές επιδοτήσεις από τις άλλες χώρες σε αγαθά που
  - οι ΗΠΑ εισάγουν *μειώνει τη διεθνή τιμή των εισαγωγών των ΗΠΑ* και βελτιώνει τους όρους εμπορίου για τις ΗΠΑ
  - οι ΗΠΑ επίσης εξαγωγουν *μειώνει τη διεθνή τιμή των εξαγωγών των ΗΠΑ* και χειροτερεύει τους όρους εμπορίου για τις ΗΠΑ
- Δασμοί επί των εισαγωγών από άλλες χώρες σε αγαθά που
  - οι ΗΠΑ εξαγωγουν *μειώνει τις διεθνείς τιμές των εξαγωγών των ΗΠΑ* και χειροτερεύει τους όρους εμπορίου για τις ΗΠΑ
  - οι ΗΠΑ επίσης εισάγουν *μειώνει τις διεθνείς τιμές των εισαγωγών των ΗΠΑ* και βελτιώνει τους όρους εμπορίου για τις ΗΠΑ

Διεθνής δανεισμός

- Το πρότυπο υπόδειγμα του διεθνούς εμπορίου μπορεί να τροποποιηθεί, προκειμένου να λαμβάνει υπόψη το διεθνή δανεισμό.
  - Τώρα, τα δύο αγαθά μας είναι η παρούσα κατανάλωση και η μελλοντική κατανάλωση (το ίδιο αγαθό σε δύο διαφορετικές χρονικές περιόδους) και όχι δύο διαφορετικά αγαθά στο ίδιο χρονικό σημείο.
- Οι χώρες συνήθως διαφέρουν ως προς τις ευκαιρίες που έχουν για να επενδύσουν και να γίνουν πιο παραγωγικές στο μέλλον.
- Μια ειδική μορφή καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων, η **διαχρονική καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων**, εκφράζει διαφορετικούς δυνατούς συνδυασμούς τρέχοντος και μελλοντικού προϊόντος.

Σχήμα 6.11: Η διαχρονική καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων

Διεθνής δανεισμός (συνέχεια)

- Υποθέστε ότι οι παραγωγικές δυνατότητες της Ημεδαπής είναι εντονότερα προσανατολισμένες στο τρέχον προϊόν, ενώ οι παραγωγικές δυνατότητες της Αλλοδαπής είναι εντονότερα προσανατολισμένες στο μελλοντικό προϊόν.
  - Η Αλλοδαπή έχει μεγαλύτερο κίνητρο να επενδύσει στο παρόν, προκειμένου να έχει περισσότερο προϊόν στο μέλλον.

Διεθνής δανεισμός (συνέχεια)

- Αν δανειστούμε 1 μονάδα προϊόντος, πρέπει στο μέλλον να αποπληρώσουμε το αρχικό κεφάλαιο + τον τόκο = $1 + r$, όπου r είναι το πραγματικό επιτόκιο.
- Η τιμή της μελλοντικής κατανάλωσης σε σχέση με την παρούσα κατανάλωση είναι $1/(1+r)$.
  - 1 μονάδα παρούσας κατανάλωσης αξίζει $1 + r$ μελλοντικής κατανάλωσης,
    - άρα 1 μονάδα μελλοντικής κατανάλωσης αξίζει $1/(1 + r)$ μονάδες παρούσας κατανάλωσης.

Διεθνής δανεισμός (συνέχεια)

- Η Ημεδαπή εξάγει παρούσα κατανάλωση και εισάγει μελλοντική κατανάλωση.
- Η Ημεδαπή δανείζει στην Αλλοδαπή καταναλώνοντας στο παρόν λιγότερα απ' όσα παράγει.
- Η Αλλοδαπή αποπληρώνει την Ημεδαπή καταναλώνοντας στο μέλλον λιγότερα απ' όσα παράγει.

Διεθνής δανεισμός (συνέχεια)

- Όταν υπάρχει η δυνατότητα διεθνούς δανεισμού, η σχετική τιμή της μελλοντικής κατανάλωσης — και συνακόλουθα το διεθνές πραγματικό επιτόκιο — προσδιορίζεται από την τιμή της σχετικής παγκόσμιας ζήτησης και προσφοράς.

Σχήμα 6.12: Επιτόκιο ισορροπίας με δανεισμό

